

Яқинда Туркистон мусулмонларининг Хўқандда бўлгон 4-курултойинда (билиттифок) «Туркистон ерлик Мухторияти»га қарор берилиб, эълон қилингонлиги ва бу муносабат билан Хўқандда зўр намойиш бўлгонлиги маълумдир.

Эшитишимизга кўра, бу кунларда Андижон, Намангон ва Тошқандда ҳам мусулмонлар тарафидан «Мухторият» фойдасига тантаналик суратда улуг намойишлар қилинибдир. Хатто Тошқанддаги намойиш ниҳоятда дабдабалик бўлуб ўтибдир.

Яқинда Самарқанддаги «Захматқашлар иттифоқи» жамияти ҳам бир мажлис қуруб, «Шўрои ислом» жамияти билан биргалашиб «Мухторият» учун намойиш қилмоқга қарор берган ва бунинг учун ўз тарафидан «Шўрои ислом» жамиятига тўрт нафар вакил юбориб анинг ризолигини сўрагон эди.

Лекин на сабабдандир «Шўрои ислом» жамияти бу ишга ризолик бермади ва намойиш қилмоқни истамади.

Шунинг учун Самарқандда бўлгули намойиш хануз кечикиб турмоқдадирки, бу масала хуррият ва Мухториятга қарши бир жинойт бўлса керак.

Энди «Шўрои ислом»нинг бу ишига қандай маъно бермак керак? Биз бу ҳолнинг ҳақиқатини билмай турубмиз. Хархолда, биз шўронинг бу ишини ушбу уч эҳтимолнинг бирисиндан холи эмас, деб гумон қиламиз:

1. Кўрқоклик.

2. «Мухторият»нинг фаҳмига бормаслик.

3. «Мухторият»нинг вужудга чиқишига ишонмаслик. «Шўрои ислом» ҳақинда мазкур

эхтимоллар тўғри келурми, келмасми мунинг ахамияти йўк. Ёлгуз шунчаси бор-ки, «шўро»нинг бу харакати Туркистондаги ўн миллион мусулмон кардошларининг асоратдан кутулишларини истамаган каби бўлиб кўрунадирлар. Бу иш эса «Марваж ул-ислом» исмини олгон буюк бир жамиятнинг шаънига ярашатургон сифатлардан бўлмаса керак.

Йўкса, ёлгуз «Шўро»нинг намойишга иштироки би-лан «Мухторият»имиз арши аълога чикиб, анинг тескарилики билан фаолиятга чикмай колмас. Мухтарам «Шўрои ислом» жамияти шуни хам билсунки, букун Туркистон мусулмонлари «Мухторият»га молик бўлдилар. Мундан сўнгра «Мухторият» билан бирга яшарлар ва ушбу йўлда ўз мол ва жонларини хам аямаслар. Яшасун Туркистон Мухторияти!

«Хуррият» газетаси, 1917 йил, 16 декабрь